

نظریه حسابداری شهروندی گامی به سوی بهبود عملکرد

سارا اعتمادی عیدگاهی*^۱، راضیه فاتح پور^۲، محمد رضا اقبالی مقدم^۳

*^۱ دانشجوی دکتری حسابداری، باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان، واحد بین المللی کیش، دانشگاه آزاد اسلامی، کیش، ایران (نویسنده مسئول)

^۲ دانشجوی دکتری حسابداری، باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان، واحد بین المللی کیش، دانشگاه آزاد اسلامی، کیش، ایران

^۳ دانشجوی دکتری حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب، بین الملل کیش

چکیده

مبحث حسابداری برای شهروندی، محیطی با سطوح بالای اطمینان در مورد نقش حسابدار در فعالیت کسب و کار برای شهروندان به وجود می‌آورد. شهروندی یکی از نیازهای اساسی و ضروری جوامع انسانی است چراکه اجزای تشکیل دهنده آن، یعنی حقوق و مسئولیت‌ها برای اداره امور جوامع انسانی ضروری هستند. حسابداری که سیستم اطلاعات حسابداری را به وجود می‌آورد، از یک زبان کسب و کار مفید، مرتبط و اطلاعات صحیح برخوردار است که موجب افزایش قابلیت مقایسه، اثبات پذیری و ادراک می‌شود و به ذینفعان اجازه تصمیم‌گیری مطلوب‌تر، همراه با اطمینان بیشتر و ریسک کمتری می‌دهد؛ بنابراین، حسابداری، محیطی را فراهم می‌سازد که احتمال سوء رفتار و تفسیر ناکافی را کاهش می‌دهد؛ لذا حسابداری شهروندی برای تحقق اخلاقیات، شفافیت و برابری اجتماعی در جامعه مهم شناخته می‌شود. این پژوهش از نوع توصیفی و کتابخانه‌ای می‌باشد و نتایج بررسی‌ها نشانگر آن است که قضاوت، فرهنگ، هویت و استقلال حسابدار موجب ترویج حسابداری برای شهروندی می‌شود و مبنی بر این است که شهروندی می‌تواند توضیحات ارائه‌شده در گزارش‌های سالیانه را درک کند خصوصاً بدین دلیل که سازمان‌ها سالانه ملزم به افشاکاری مالی و گزارشگری ادواری اطلاعات به‌طور منظم می‌باشند.

واژه‌های کلیدی: شهروندی، بهبود عملکرد، حقوق شهروندی، حسابداری شهروندی، مسئولیت اجتماعی.

۱- مقدمه

مسئله اصلی این است که در دنیای امروز، حسابداری چه نقشی در قبال شهروندان دارد؟ باید به این نکته توجه داشت که حرفه حسابداری و حسابداران لازم است در قبال شهروندان پاسخگو باشند (ایدسیو و همکاران^۱، ۲۰۱۶). در حقیقت حسابداری شهروندی به دنبال منافع شهروندان برای محافظت از رفاه مالی آینده آنان از طریق تنظیم فشار کنترلی سازمانی جهت تصمیم‌گیری ساختاریافته باهدف ارتقاء شیوه‌های پایدار و بهبود اصلاح اداره امور شرکت می‌باشد (سگورا و همکاران^۲، ۲۰۱۴). پیتر باکر^۳ (۲۰۱۳)، رئیس کسب‌وکار جهانی برای توسعه پایدار، در اجلاس توسعه پایدار سازمان ملل عنوان کرد: «حسابداری جهان را حفظ می‌کند... برای حل دشوارترین مسائل و مشکلات جهان، لازم است قوانین حسابداری تغییر داده شوند». این تغییر قوانین حسابداری به‌عنوان یک انتخاب اساسی است که می‌تواند تحت تأثیر اثرات مالیات، قوانین محرک‌های قیمت اوراق بهادار، آثار مرتبط با قرارداد و مدیریت منابع قرار گیرد (هیلی^۴، ۱۹۸۵؛ فیلدز و همکاران^۵، ۲۰۰۱؛ دچو و همکاران^۶، ۲۰۱۰). لذا انتخاب حسابداری، استراتژی‌ها و سیاست‌هایی را مشخص می‌کند که پیامدهایی در مورد افشای گزارش سالیانه بنا به صلاحدید مدیریتی به همراه دارد. این پژوهش به بحث در مورد نقش حسابدار و مزایای آن برای شهروندی می‌پردازد. عملیات درون‌سازمانی برای تأمین اطلاعات مربوط به تصمیم‌گیری نیازمند پول، حساب‌ها و گزارشگری هستند تا حسابداری برای شهروندی را ترویج دهند (اسپیرو^۷، ۲۰۱۱)؛ اما به دلیل بحران‌های اجتماعی، اقتصادی و مالی، این حسابدار است که متهم به خطا، لغزش و کلاهبرداری می‌شود و در مورد این‌که منجر به ایجاد افزایش اطلاعات نامتقارن گزارش‌شده توسط رسانه‌ها شده، موردانتقاد قرار می‌گیرد که این نشان‌دهنده اعتماد بیجا به اطلاعات حسابداری می‌باشد (پادسوکوف و همکاران^۸، ۲۰۰۹). درواقع، حسابدار از طریق ارتباط توأمان راهبردهای مسئولیت اجتماعی با راهبردهای اقتصادی به سازمان کمک می‌کند (گری و میلن^۹، ۲۰۰۲). این بدان معناست که سرمایه‌گذاران باید پایداری و مسئولیت اجتماعی را به‌عنوان پاداش بدانند. با توجه به مطالب فوق، نظر بر این است که تمرکز اصلی حرفه حسابداری بر موضوع شهروندی می‌باشد (جوهانک^{۱۰}، ۲۰۰۴). بی‌تردید، مشارکت ذینفعان عمده وابسته به اطلاعات موثق و معتبر می‌باشد (موسسه حسابداران خبره در انگلستان^{۱۱}، ۲۰۰۴) و مانند سایر سیستم‌های اطلاعاتی، شهرت و خوش‌نامی حسابدار جهت بقای سازمان ضروری می‌باشد (آبرئو^{۱۲}، ۲۰۱۵).

درحالی‌که مسئولیت گزارش سالیانه بر عهده مدیر می‌باشد، مسئولیت وحدت و یکپارچگی آن توسط حسابدار سازمان پشتیبانی می‌گردد. بدین ترتیب، حسابدار تمایل دارد «تأییدی برای تشخیص اخبار خوب به‌عنوان سود به دست آورد تا اینکه تأییدی برای تشخیص اخبار بد به‌عنوان زیان‌های صورت مالی به دست آورد» (باسو^{۱۳}، ۱۹۹۷)؛ یعنی عدم تقارن اطلاعات بین سهامداران و ذینفعان وجود دارد و اهمیت آن به‌واسطه اخلاقیات هیئت‌مدیره سازمان افزایش می‌یابد. لذا، آن‌ها تصمیماتی می‌گیرند که میزان اعتبار، عینیت و شفافیت گزارش سالیانه را افزایش می‌دهد. در نظریه‌های شهروندی تعریف متعارف و نسبتاً مورد اجماع از شهروندی بیان گردیده است و به عبارت دقیق‌تر هسته مشترک تمامی تعاریف که با محوریت دو مقوله کلیدی حق/وظیفه همراه است، شهروندی را این‌گونه بیان نموده‌اند که شهروندی مفهومی به‌هم‌پیوسته از حقوق و وظایف مدنی سیاسی اجتماعی است که به‌مثابه نوعی پایگاه، شأن و عضویت اجتماعی به‌تمامی افراد جامعه اعطاشده است و فارغ از

¹ Idésio et al

² Segura et al

³ Peter Bakker

⁴ Healy

⁵ Fields et al

⁶ Dechow et al

⁷ Spiro

⁸ Padsokoff

⁹ Gray & milne

¹⁰ Johaneck

¹¹ Institute of Chartered Accountants in England and Wales

¹² Abreu.

¹³ Basu

تعلقات طبقاتی، نژادی، قومی، مذهبی، اقتصادی همگان را یکسان و برابر فرض گرفته و آن‌ها را واجد حق برخورداری از تمامی امتیازات، منابع و مزایای حاصله از جامعه می‌داند و نهایتاً مسئول، مکلف و موظف به مشارکت در جوامعی که در آن زندگی می‌کنند، محسوب می‌نماید (مکلین^۱، ۱۹۹۶).

۲- نظریه شهروندی پیشامدرن

آغازگر طرح مفهوم شهروندی همان‌گونه که کار و هانتنت^۲ (۱۹۹۶) عنوان نموده‌اند ارسطو است. وی با تعریف شهروند به‌عنوان فردی که به‌عنوان یک موجود سیاسی اجتماعی در امور جامعه‌اش مشارکت دارد و از طریق این مشارکت قادر است تا هستی اجتماعی سیاسی‌اش را تحقق بخشد؛ واضع نظریه شهروندی پیشامدرن محسوب می‌گردد (ارسطو، ۱۳۶۴). در لابه‌لای کتاب سیاست، ارسطو چنین برداشتی را از شهروندی مبنای تحلیل قرار داده است. روی هم گزاره‌هایی که در این خصوص ارسطو ارائه نموده بیانگر نسبت جامعه و شهروندی؛ مشارکت، حقوق، وظایف و مسؤولیت‌های شهروندی؛ دموکراسی و شهروندی و نهایتاً رابطه دوسویه دولت و شهروندان است (فالکس، ۱۳۸۱). همان‌گونه که فالکس یادآوری کرده است، ایده شهروندی پیشامدرن مبنایی برای ایده شهروندی مدرن بوده است. به‌ویژه این‌که برداشت‌های یونانی - رومی که ناظر به برابری اخلاقی موجودات انسانی بوده سهمی درخور توجه در تولید ایده شهروندی محسوب می‌شود. الف) شهروندی رومی، شهروندی با ماهیت انحصاری است، برتری اقلیت خاص بر اکثریت را نشان می‌دهد، مبنای تعریف آن نابرابری طبقاتی است، دامنه آن محدود است و گروه‌های اجتماعی نظیر زنان، بردگان و بیگانگان را در برنمی‌گیرد. شهروندی مسیحی نیز با محوریت تئوکراسی (ولایت مطلقه پاپ و کلیسا) و برتری اکتوری‌تاس (مرجعیت و اقتدار روحانی) بر پوتستاس (مرجعیت و اقتدار دنیوی) حاوی ایده‌های خاصی در مقایسه با شهروندی یونانی - رومی بوده است. با رنسانس و به سر آمدن سده‌های میانه در سده ۱۶ میلادی ما شاهد طرد مفاهیم شهروندی رومی - مسیحی و در عوض بازگشت به ایده شهروندی ارسطویی (یونانی) هستیم. این بازگشت و همچنین ابداعات تئوریک که محصول مدرنیته و جامعه مدرن اولیه در سده‌های ۱۹ - ۱۷ میلادی بوده است در قالب نظریه شهروندی مدرن به برگ و بار نشست.

۳- نظریه شهروندی مدرن

میلر^۳، نظریه‌پرداز سیاسی معاصر (۱۹۹۹) در جمع‌بندی که از نظریه شهروندی مدرن (اولیه) مبتنی بر آرای فلسفی سیاسی سده‌های ۱۹ - ۱۸ به دست داده است؛ در کل قائل به دو نوع الگوی تئوریک در شهروندی مدرن است: شهروندی جمهوری گرایبی ماکیاول و شهروندی لیبرال مدنی و عرفی هابز و لاک. در شهروندی جمهوری گرایانه ماکیاول ضمن تأیید مقوله حقوق و وظایف شهروندی تأکید اصلی بر ضرورت مشارکت جدی و فعالانه افراد در زندگی سیاسی اجتماعی است. این مشارکت با ایفای نقش شهروندی به‌عنوان عضویت تمام‌عیار در زندگی اجتماعی سیاسی صورت می‌گیرد. در شهروندی لیبرال مدنی و عرفی هابز و لاک محوریت با حقوق و تکالیف شهروندی است. شهروند بودن به معنای برخورداری از حقوق مدنی (حق امنیت، آزادی جان و دارایی‌ها، آزادی عقیده و بیان و حق رأی دادن) و نیز مکلف بودن به اطاعت از قانون و رعایت حقوق سایر شهروندان است. باین‌وجود رهیافت منتقدانه نسبت به نحوه و صورت‌بندی گفتمانی آن در غرب از سوی برخی از اندیشه پردازان منجر به شکل‌گیری نوع سومی از نظریه شهروندی شده است که معمولاً با برچسب نظریه شهروندی پسامدرن (فمینیستی و پسا ساختارگرایانه) از آن یاد می‌شود.

¹ MC lean

² Carr & Hartnett

³ Miller

۴- نظریه شهروندی پسامدرن

ادعای پیدایی شکل‌بندی پسامدرنی در جامعه غرب به موازات شکل‌گیری هویت‌ها و صورت‌بندی‌های پساملی، جهانی‌شدن، جهانی محلی شدن، چند فرهنگی گرایی و مانند آن‌ها و نیز ادعای عام‌گرایی نامناسب نظریه‌های شهروندی مدرن و جدید که همراه با حذف خاص گرایی‌ها، طرد اقلیت‌ها و گروه‌های محروم و حاشیه‌ای از دایره شهروندی کامل به‌ویژه زنان بوده و هست به‌طور خلاصه محورهای اصلی این نوع نظریه را می‌توان به‌صورت زیر فهرست نمود:

الف) سلطه گفتمان مردسالاری و مذکر سالاری در نظریه‌های شهروندی مدرن که موجب طرد زنان از حوزه شهروندی و حوزه عمومی و راندن آنان به سمت حوزه خصوصی شده است. به گفته کارول پیتمان در مدرنیته شهروندی مذکر و مردانه در گفتمان مزبور شکل گرفته است. حال آنکه در شهروندی پسامدرن شهروندی مؤنث نیز مورد تأکید است.

ب) تناقضات ناشی از کاربست ایده شهروندی شمول‌گرای مدرن غربی که مورد ادعای دموکراسی لیبرال است؛ به نادیده گرفتن حقوق، شیوه‌های زندگی و ویژگی‌های کثرت‌گرایانه و خاص‌گرای گروه‌های اجتماعی متنوع و اقلیت‌های قومی نژادی مذهبی منجر شده است. طرد و محرومیت اقلیت‌ها و خاص‌ها (زنان، کودکان، رنگین‌پوستان، اقلیت‌های غیر مسیحی) از مزایای شهروندی مدرن منجر به مشارکت ندادن آنان در جامعه سیاسی شده است و درنهایت نوعی شهروندی متفاوت را به ارمغان آورده است.

پ) تقسیم جنسی و جنسیتی کار و زندگی در جامعه سیاسی کنونی (زنانه و مردانه نمودن) به وابسته کردن زنان به مردان و اعمال قدرت از سوی مردان بر زنان و همچنین تفکیک حوزه عمومی مردانه از حوزه خصوصی زنانه شده است. به نظر لیستر در دل شهروندی مدرن و گفتمان و مفصل‌بندی آن نوعی شهروندی فعال مردانه و نوعی شهروندی منفعل زنانه پدید آمده است. این در حالی است که در نظریه شهروندی پسامدرن نمی‌توان میان شهروندی حقیقی و شهروندی واقعی تمایزی قائل شد. حسابداری شهروندی برای تحقق اخلاقیات، شفافیت و برابری اجتماعی در جامعه مهم شناخته می‌شود (آدامز^۱، ۲۰۰۴). درواقع، حسابداری، محیطی را فراهم می‌سازد که احتمال سوء رفتار و تفسیر ناکافی را کاهش می‌دهد (گلوور و آونو^۲، ۱۹۹۵)، لذا استدلال‌های شهروندی به‌واسطه افزایش آگاهی از این آثار بر سازمان شکل می‌گیرند. با توجه به تمام این موارد، پرسش تحقیق عبارت است از: چرا حسابداری برای شهروندی، نقش حسابداری را ترویج می‌دهد؟ پاسخ به این پرسش پیچیده است؛ زیرا مطالعات موردی اخیر، پیامدهای شدید در محیط کسب‌وکار نظیر کلاه‌برداری، قصور مالی و فساد و ... را به‌عنوان مشکلات اخلاقی نشان می‌دهند که در پی پیامد تحولات سیاسی، اجتماعی و اقتصادی عمیق در جامعه به وجود آمده‌اند (آنگوس^۳، ۱۹۹۵؛ فورد و ریچاردسون^۴، ۱۹۹۴). در مقابل، برخی نویسندگان نیز افزایش اخلاقیات را تأیید کردند. فرایند تصمیم‌گیری اخلاقی مستلزم آن است که رفتارها در برابر معیارها و هنجارهای پذیرفته‌شده ارزیابی شوند (فهر^۵، ۱۹۹۰؛ او^۶، ۲۰۰۶). نتایج نویسندگانی مانند ولاسکوئز و همکاران^۷ (۱۹۸۳)، دیوید و ابرو^۸ (۲۰۰۸)، نیاز به نمودار تصمیم‌گیری اخلاقی را نشان می‌دهند که مشخص می‌کند آیا یک عمل یا تصمیم، سه معیار اخلاقی سودمندی، حقوق و عدالت را محقق می‌سازد یا خیر. «سودمندی»، رفتار را از منظر تأثیر آن بر روی رفاه افراد مورد قضاوت قرار می‌دهد. مفهوم «حقوق»، بیانگر الزام اخلاقیات، از نقطه نظر افراد است. به بیان دیگر، تصمیمات اخلاقی باید بیانگر قوانین و حقوق اخلاقی فرد باشد (گتوود و کارول^۹، ۱۹۹۱). «عدالت»، یک اصل اساسی است که با برخورداری از شرایط برابر از توزیع منافع و مسئولیت‌ها شناخته

¹ Adams

² Glovert & Aono

³ Angus

⁴ Ford & Richardson

⁵ Fahr e tal

⁶ Eu

⁷ Velasquez e tal

⁸ David & Abreu

⁹ Gatewood & caroll

می‌شود و نیازمند این است که همه شهروندان با عدالت و انصاف و بی‌طرفی رفتار کنند. باین‌حال، شکافی بین نظریات حسابداری، دانش حسابداری و شیوه‌های حسابداری وجود دارد که ناشی از کمبود رویکردهای تکوینی می‌باشد. روش‌شناسی این تحقیق بر اساس دو چهارچوب مختلف است. مورد اول یک مرور اجمالی در حوزه حسابداری و در حوزه ابداع این حرفه است. با توجه به این چهارچوب، حوزه دوم به موضوع شهروندی می‌پردازد، اما نقش حسابدار در جامعه را بررسی کرده و هم‌زمان شامل تجزیه و تحلیل محتوای گزارش سالیانه است. باین‌حال، شکافی بین نظریات حسابداری و شیوه‌های حسابداری در عمل وجود دارد که بر گزارش سالیانه تأثیر می‌گذارد.

۵- از شهروندی تا حسابداری

شهروندی یکی از نیازهای اساسی و ضروری جوامع انسانی است چراکه اجزای تشکیل‌دهنده آن، یعنی حقوق و مسئولیت‌ها برای اداره امور جوامع انسانی ضروری هستند. برای این‌که جامعه‌ای به درجه بالایی از توسعه نائل آید، ناگزیر از فراگیر نمودن حقوق و وظایف شهروندی است. به عبارتی، شهروندی ابزار رشد و توسعه فرهنگی، سیاسی، اقتصادی، اجتماعی در جوامع محسوب می‌شود. به‌زعم بیشتر نظریه‌پردازان حوزه شهروندی از جمله مارسال، هابرماس، گیدنز، لیبرالیست‌ها و اجتماع‌گرایان، برای تحقق کامل شهروندی نیازی به آگاهی کامل از حقوق و مسئولیت‌های شهروندی است و از آنجا که امروزه رسانه‌ها شایع‌ترین منبع خبر و اطلاعات به شمار می‌روند، سواد رسانه‌ای یکی از مؤثرترین متغیرهای تبیین‌کننده وضعیت آگاهی از حقوق و وظایف شهروندی است و به دنبال راهی برای گسترش مردم‌سالاری در جامعه می‌باشد (ملکی و همکاران، ۱۳۹۳). دو دیدگاه متداول از شهروند شرکتی وجود دارد که عبارت‌اند از دیدگاه محدود و دیدگاه تلفیقی. در دیدگاه محدود، شهروند شرکتی یعنی استراتژی‌های بشردوستانه و در دیدگاه تلفیقی شهروند شرکتی یعنی تلفیقی از جنبه‌های گوناگون مفهوم مسئولیت اجتماعی شرکتی (حجازی و ابوحمره، ۱۳۹۳).

مفهوم مسئولیت اجتماعی شرکتی، به روابط متقابل بین شرکت و اجتماع می‌پردازد. از یک‌سو، تأثیر فعالیت‌های شرکت روی تمام افراد جامعه را بررسی نموده و شرکت را در قبال اثرات عملکردش روی همه ذینفعان، مسئول و پاسخگو می‌داند (حساس یگانه و برزگر، ۱۳۹۱) و از سوی دیگر، افزایش سودآوری و بهبود جایگاه شرکت‌ها و درنهایت بقای بلندمدت در دنیای رقابتی را نتیجه مسئولیت‌پذیری اجتماعی آن‌ها می‌داند (کاردبات و سیرون^۱، ۲۰۱۰). موردی که باید در خصوص نقش حسابدار مدنظر قرار داد، تأثیر شهروندی برای قضاوت در مورد حرفه حسابداری است. در واقع نویسندگان متعددی (کانوگو و میسرا^۲، ۱۹۹۲؛ پادسوکوف و همکاران^۳، ۲۰۰۰؛ سومرس^۴، ۲۰۰۱؛ تیلت^۵، ۲۰۰۹)، نیاز به مهارت، دانش و سطح عملکرد مربوط به انجام فعالیت فعالیت را نشان می‌دهند. متسون^۶ (۱۸۹۷)، استدلال می‌کند که وظایف و حقوق هریک از اعضای جامعه سیاسی، وابسته به دولتی است که به‌عنوان عضوی از آن شناخته می‌شود. اسمیت و همکاران^۷ (۱۹۸۳)، به معرفی رفتار شهروندی سازمانی می‌پردازد و آن را به‌عنوان رفتاری اختیاری و فراتر از نقش رسمی خود برای کمک به دیگران در سازمان یا گواهی برداشتن وجدان کاری و پشتیبانی نسبت به سازمان در نظر می‌گیرد. رفتار شهروندی سازمانی شامل رفتارهای اختیاری کارکنان است که جزو وظایف رسمی آنان نیست و مستقیماً توسط سیستم رسمی پاداش در نظر گرفته نمی‌شود و میزان اثربخشی کلی سازمان را افزایش می‌دهد. برخی از زمینه‌هایی را که رفتار شهروندی سازمانی به موفقیت سازمانی کمک می‌کند، می‌توان در قالب موارد زیر خلاصه کرد (رامین مهر و طبرسا، ۱۳۸۹):

- افزایش بهره‌وری مدیریت و کارکنان؛

¹ Cardebat & Sirven

² Kanugo & Misra

³ Podsakoff,

⁴ Somers

⁵ Tillv

⁶ Matheson

⁷ Smith et al

- آزاد کردن منابع سازمانی برای استفاده مقاصد مولدتر؛
 - کاهش نیاز به اختصاص منابع کمیاب به وظایفی که جنبه نگه‌داری دارد؛
 - تقویت توانایی سازمان‌ها برای جذب و نگهداری کارکنان کارآمد؛
 - افزایش ثبات عملکرد سازمان‌ها؛
 - توانمندسازی سازمان برای انطباق مؤثرتر با تغییرات محیطی
- شهروندی سازمانی به شدت برای پایداری شرکت دارای اهمیت است و دارای مزایای مشهودی می‌باشد همچون کاهش هزینه، انرژی و ضایعات و افزایش توانمندی نیروی کار. بسیاری از شرکت‌ها، شهروندی سازمانی را چیزی بیش از روابط عمومی می‌دانند و این موضوع، سازمان‌ها را به سوی رویکرد فعالی هدایت می‌کند (ابوت، ۱۹۸۸). تیلی^۱ (۱۹۹۷)، بیان می‌کند که رابطه بین عوامل دولتی منحصربه‌فرد می‌باشد و تمام طبقات افراد به‌طور مشخص با دولت در ارتباط هستند. از آنجا که افزایش و بهبود اثربخشی سازمان، همواره یکی از مسائل و دغدغه‌های اصلی مدیران است، شناخت رفتارهای شهروندی سازمانی و نیز عوامل مؤثر بر آن می‌تواند گامی مهم و مفید در این مسیر به شمار آید (فانی و همکاران، ۱۳۹۰).
- حسابداری که موجب توسعه سیستم اطلاعات سازمان می‌گردد، از زبان کسب‌وکاری برخوردار است که به هر شهروند اجازه می‌دهد توضیحات ارائه شده در گزارش سالیانه را درک کند زیرا سازمان ملزم به افشای اجباری می‌باشد. این قانون کلی نقش مهمی ایفا می‌کند، حتی اگر در سازمان کوچکی به کار گرفته شود؛ زیرا سازمان می‌تواند فاقد قابلیت عرضه محصولات و خدمات در بازار باشد اما این شرط اطلاعات مهمی را منتشر می‌کند. در واقع، حسابداری تکامل می‌یابد تا اطلاعات اجباری و داوطلبانه را بگنجانند و مسئولیت این گفتمان ورای اطلاعات مالی صرف قرار دارد. این امر به باور می‌انجامد که سرمایه‌گذارانی با فلسفه سرمایه‌گذاری اجتماعی مسئولانه می‌توانند تا حدی بر شیوه‌های سازمان‌هایی که در آن سرمایه‌گذاری می‌شود، تأثیر بگذارند؛ بنابراین موجب بهبود کیفیت سیستم اقتصادی می‌گردد.
- این منظر بر شهروندی بازار تمرکز دارد (فودج^۲، ۲۰۰۵) که بر مبنای آن مشتری، مرکز استراتژی و عملیات شناخته می‌شود، آنگاه حسابداری می‌تواند بر خدمات‌دهی به مشتریان خاصی مانند انجام خدمات حسابداری برای شرکت‌های ورزشی یا شرکت‌های بهداشتی متمرکز شوند (لیستر^۳، ۱۹۹۸). از سوی، شهروندی اقتصادی از نوعی شهروندی مصوب دولت‌های نئولیبرال دفاع می‌کند که بر فردگرایی و رقابت تأکید دارد و مسئولیت رفاه اجتماعی دولت را به کمک شهروندان به خودشان محدود می‌سازد. کیفیت سیستم اطلاعات حسابداری تابع قوانین افشاء، کیفیت حقوقی و متغیرهای کنترل سازمانی است (کر و همکاران^۴، ۲۰۱۵)؛ اما این پرسش پیچیده‌تر بوده و ادبیات اساسی وجود داشته است که با توجه به رویدادهای تاریخی مهم به بررسی فرایند تغییر حسابداری می‌پردازد. همچنین شرح داده می‌شود که شهروندی بر اساس این اصول است: اصل اول، آزادی شخص و بیان؛ اصل دوم، برابری در قانون و در خدمات و فرصت مدنی؛ و اصل سوم، قانون به‌عنوان محافظ جان شهروندان. این اصول در مبنای حسابداری، قراردادی بوده و تحت تأثیر کیفیت آموزش و تجربه قبلی حسابداری قرار دارند. گستردگی مقالات، فصل‌ها و کتاب‌ها از جمله محدودیت‌های این مبحث می‌باشد. باوجود تلاش برای ارائه یک مفهوم معنادار از شهروندی، در این راستا با محدودیت‌هایی مواجه هستیم. اسمیت و همکاران (۱۹۸۳)، بیان می‌کنند که این مفهوم به ارائه یک درک جامع گرایش دارد؛ چراکه هر شرکت یا سازمانی به‌طور روزانه، نیازمند مشارکت و کمک همراه با حسن نیت و پیشنهادها و هر آنچه به‌عنوان رفتار شهروندی شناخته می‌شود می‌باشد. تحقیقات آتی می‌توانند تأثیر هر یک از این مشارکت‌ها را به همراه نقش عظیمی که در حسابداری شهروندی دارند، بیان کنند.

¹ Tilly

² Fudge

³ Lister

⁴ Core et al

۶- از حسابداری برای شهروندی تا نقش حسابدار

جهانی شدن تجارت، حسابداران را واداشته است تا به ثبت معاملات بین‌المللی و ارزش‌های پول خارجی در گزارش‌های خود بپردازند که حجم فضایی و زمانی کارشان را افزایش می‌دهد و با توجه به چنین محیط پویایی، حسابداران بیش‌ازپیش در معرض از دست دادن شغل خود قرار دارند (درهر^۱، ۲۰۰۶). به دلیل مواردی همچون برون‌سپاری، جهانی شدن، تجدید سازمان‌دهی و افزایش عدم اطمینان شغلی، (سوینی و کورین^۲، ۲۰۰۹). سیستم اطلاعات حسابداری یک‌زبان مشترک برای ارزیابی شرکت‌ها و سرمایه‌گذاران در هنگام تصمیم‌گیری فراهم می‌سازد. درحالی‌که شهروندان، محدودیت‌های احتمالی دسترسی به داده‌های مالی را تشخیص می‌دهند، حسابدار اطلاعات مفیدی را برای تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاران فراهم نموده و به‌واسطه این اطلاعات باید با تغییرات جهان کسب‌وکار وفق یابد. هلتناسن و واترز^۳ (۲۰۰۱)، معتقد است که ارزیابی سودمندی اطلاعات حسابداری نشان‌دهنده ارزش مرتبط با آن است. بر این اساس، سرمایه‌گذار از میزان عدم اطمینان در تصمیمات خود کاهش خواهد داد و به‌عنوان سیگنال‌های اطلاعاتی در نهایت موجب تغییر بر قیمت‌های بازار خواهد شد. به‌عنوان مثال، براور^۴ (۱۹۸۹)، معتقد است اطلاعات قیمت سهام در بازار سهام با تجزیه تحلیل اطلاعات حسابداری و ارزش شرکت مرتبط است.

از منظر اهمیت، برخی استدلال می‌کنند که مسئولیت انجام اقدامات به نفع مردم، معیارهای قانونی برای حقوق و اختیارات انحصاری فراهم می‌سازد که از طرف جامعه به این حرفه اعطاء می‌شود. برخی نیز عنوان می‌کنند که کسب‌وکار بدون حسابداری هیچ است. حسابدار به‌عنوان یار کمکی مدیریت نقش بسیار مهمی در تفسیر و استفاده از داده‌های آماری و حسابداری دارد. شیوه‌های خوب حسابداری به‌روش‌های ارزیابی مالی و اقتصادی بیشتری نیاز دارند. درواقع، به گفته اونرمن «حسابداری ابزار قدرتمندی است که در بهینه‌سازی عملکرد اقتصادی سازمان‌ها به‌کاررفته است». از طرفی موحی از بدنامی‌ها و پیامدهای آن بر نقش حسابدار، موجب می‌شود تا حسابدار در جهت افزایش کیفیت کار خود تلاش بیشتری کند لذا این امر، موجب بهبود عینیت حسابدار شده و به ایجاد اعتبار بیشتر در بازار کمک می‌کند. کلتجن^۵ (۱۹۸۸)، پیشنهاد می‌کند که لازم است حس مسئولیت در عمل در راستای منافع عمومی ایجاد شود و حقوق انحصاری در حوزه‌های قضایی توسط جامعه به یک حرفه تعلق گردد. درواقع، در این مورد، حسابداران سیستم اطلاعات حسابداری را قادر می‌سازد تا تصمیم‌گیری‌های مرتبط با بحث سرمایه‌گذاری و مالی انجام دهند؛ چراکه بخشی از ماهیت کار آن‌ها و ویژگی شخصیتی آنان محسوب می‌گردد و استراتژی مؤثری محسوب می‌شود.

به‌طورکلی، شیوه‌های خوب در حسابداری مستلزم روش‌های ارزیابی پیشرفته‌تر هستند؛ بنابراین، با توجه به خطر اخلاقی تئوری نمایندگی، این اقدامات موجب کاهش زبان و بهره‌برداری از فرصت‌های جدید می‌باشد (فریمن و همکاران^۶، ۲۰۱۰). می‌توان این‌طور عنوان کرد که حسابدار متخصصی است که موجب ارتقاء عملکرد می‌شود؛ همچنین، برنامه‌ریزی، سازمان‌دهی، هماهنگی، پیاده‌سازی حسابداری در نهادهایی که لازم است مطابق یا حسابداری پذیرفته‌شده رسمی یا سیستم استانداردهای سازمانی باشند، با در نظر گرفتن قوانین، اصول حسابداری و رهنمودهای تکنیکال در حسابداری و حوزه‌های مالیاتی در شرکت، لازم است بدون هرگونه پیش‌داوری، به کار گرفته شوند. برخی از روانشناسان اجتماعی معتقدند که فشارهای اجتماعی و هنجارهای گروهی غالباً تأثیر بیشتری نسبت به رویه‌های رسمی بر رفتار فردی در سازمان‌ها می‌گذارند. به همین علت توسعه مکانیسم‌های غیررسمی مانند فرهنگ مشارکتی، یک رکن اساسی و محوری برای تقویت رفتار شهروندی در محیط کار است. البته ناگفته نماند که ظهور و ترویج فرهنگ مشارکتی از طریق فرایند جامعه‌پذیری صورت می‌گیرد، فرآیندی که طی آن اعضای تازه سازمان مواردی را که از نظر سایر اعضای سازمان، پسندیده و موردقبول است یاد می‌گیرند و دوره‌های آموزشی لازم را در این خصوص طی می‌کنند. پس توجه به امر جامعه‌پذیری در سازمان برای تقویت رفتار شهروندی نیز می‌تواند مؤثر باشد

¹ Dreher

² Sweeney & Quirin

³ Holthausen & waters

⁴ Braver

⁵ Kultgen

⁶ Freeman et al

(ناصر، ۱۳۸۵). نویسندگان بسیاری (بریف^۱، ۱۹۷۵؛ آرچر^۲، ۱۹۹۶؛ فورتین و همکاران^۳، ۲۰۰۴)، بر این عقیده‌اند که اعتبار مؤثر بین سازمان و شهروندان، بخش مهمی از فرایند حسابداری یکپارچه است؛ بنابراین، قوانین فنی در خصوص پیاده‌سازی گزارش‌ها طبق استانداردهای قابل‌اجرا، باید پشتیبانی لازم از گزارش‌های حسابداری و اطلاعات فراهم‌شده توسط حسابدار را فراهم آورد. همچنین، استقلال حسابداری موجب افزایش اعتبار حسابدار می‌شود (سودابی و همکاران^۴، ۲۰۰۹). این امر به شهرت و خوش‌نامی دائمی برای سازمانی که در آن استخدام‌شده است، می‌انجامد. هرچند، استقلال و شهرت حسابدار به‌واسطه اقدامات قانونی نمایندگی‌های ملی و بین‌المللی در برابر سازمانی که سطح اعتماد به حسابداری را پایین می‌آورد، کاهش می‌یابد (سانچز^۵، ۲۰۰۰؛ برکنی^۶، ۲۰۰۵).

۷- بحث و نتیجه‌گیری

حسابداری برای شهروندی به یک مبحث مهم در جهت ارتقای نقش حسابدار تبدیل‌شده است. یک حسابدار باید همواره قابلیت‌های خود را با تصمیم سازمان تطبیق دهد. همچنین، فرایند نظارتی صورت گرفته توسط هیئت‌مدیره و سازمان‌های حرفه‌ای ملی و بین‌المللی، استانداردهایی را ترویج می‌دهند که اعتبار بیشتری به حرفه حسابداری می‌بخشند (ون گانستر^۷، ۱۹۸۸). مفهوم رفتار شهروندی کارکنان به عنوان اقدامات مثبت بخشی از کارکنان برای بهبود بهره‌وری نیروی انسانی و انسجام در محیط کار، فراتر از الزامات و وظایف شغلی و سازمانی تعریف‌شده است (هدسون^۸، ۲۰۰۲). رفتار شهروندی مدیریت به‌عنوان مکمل رفتار شهروندی سازمانی مفهوم دیگری است که بیانگر سازگاری بین اقدامات مدیریت و هنجارهای رایج در محیط کار می‌باشد (مرتضوی کیاسری و عموزاده خلیلی، ۱۳۹۰)؛ بنابراین، پاسخ پرسش پژوهش بر اساس این شرایط می‌باشد: قضاوت حسابدار، مرکز بینش‌های جدید و فرصت‌های تجاری است که در پی بحران به وجود آمده و سازمان باید با آن مواجه شود. از این‌رو، وی باید با درک ارزیابی فعالیت‌های کسب‌وکاری که به‌مرور زمان از گسترش فعالیت‌های اقتصادی بهره می‌برند، ارتقا یابد. این بدان معناست که حسابدار باید نیازهای کسب‌وکار را به‌عنوان منبع اصلی رشد آتی، مورد مطالعه و بررسی قرار دهد. فرهنگ و هویت حسابدار با چالش بی‌سابقه‌ای روبه‌رو است که به تجدیدنظر اساسی نیازمند است، اما در این شرایط خاص پشتیبانی می‌شود. حسابدار معمولاً واکنش نسبت به سهامداران موجود را چارچوب‌بندی می‌کند. در این میان، مواردی همچون ادراک، شخصیت، دیدگاه‌ها و زبان ممکن است از جمله موارد اختلاف باشد. استقلال حسابدار باید با حفظ تعادل درآمد و هزینه همواره سطح ریسک و قابلیت دسترس‌پذیر بودن سرمایه بازار به داخل سازمان را مشخص کند تا اهداف سازمان را محقق ساخته و درعین حال، از کارگران حمایت کرده، مشتریان و مصرف‌کنندگان را افزایش داده و اجازه دهد به رفاه هر یک از شهروندان توجه شود. در این سطح، حسابدار با جامعه به‌عنوان یک کل سروکار دارد. تمام این شرایط برای نقش حسابدار در منظر شهروندی قطعی هستند.

در غیر این صورت، چنانچه حسابدار این شرایط را محقق نسازد، منجر به کشف رسوایی‌های مالی، نقض حقوق بشر و عوارض جانبی زیست‌محیطی غیرمنتظره خواهد شد (پلازو و اسچرر^۹، ۲۰۰۶). موج رسوایی و نتایج آن در حرفه حسابداری بسیار تأثیرگذار بوده است، لذا نیازمند حذف هرگونه درگیری در منافع حسابداری است که به‌منظور بهبود کیفیت حسابداری جهت ایجاد اعتبار بیشتر در بازار است؛ بنابراین حسابداران می‌توانند به عملکرد مشاوره‌ای خود در حوزه حسابداری و مالی بهبود

¹ Brief

² Archer

³ Fortin et al

⁴ Suddaby et al

⁵ Sanches

⁶ Brackney

⁷ Van Gunsteren

⁸ Hodson

⁹ Plazzo & Scherer

بخشند. سیستم اطلاعات حسابداری و تجزیه و تحلیل آن بر اساس عملیات گذشته جای پیشرفت قابل توجهی داشته و ممکن است قادر به ارزیابی روندهای آتی باشد. اطلاع از روندها و پیشرفت‌های آتی دال بر تنظیم قیمت بوده و این بدان معناست که حسابدار باید توضیح مرتبگی داشته باشد. بدین ترتیب، سیستم اطلاعات حسابداری شرح داده شده توسط حسابدار بسط و گسترش یافته و قدرت توضیح را افزایش می‌دهد تا به تصمیم‌گیری بسیار قوی سرمایه‌گذاران کمک کند. از یک طرف، این گرایش موجب پیاده‌سازی ارزش بازار بهتر شده و در مرحله دوم، اطلاعات مفیدی را فراهم می‌کند تا برای شرکت، ارزش هرچه بیشتری را فراهم سازد. نتیجه اصلی نشان می‌دهد که کیفیت و یکپارچگی حسابدار، موجب افزایش قابلیت اطمینان افشای گزارش سالانه شده و باید به صورت گسترده در ترویج حسابداری برای شهروندی مورد استفاده قرار گیرد. با این حال، با بی‌سوادی در میان شهروندان مواجه می‌شود. در واقع، هدف از این پژوهش مبارزه با آن بود. آگاهی هرچه بیشتر از حسابداری برای شهروندی و در عین حال، چند اثر زیان‌بخش آن موجب کاهش اعتماد به صورت‌های مالی و نقش حسابدار در جامعه می‌شود.

منابع

۱. ارسطو (۱۳۶۴) سیاست، ترجمه حمید عنایت، تهران: خوارزمی.
۲. توره، ناصر (۱۳۸۵)، «شناخت عوامل رفتار شهروندی و بررسی ارتباط آن با عملکرد سازمانی»، پایان‌نامه کارشناسی ارشد دانشگاه تهران (پردیس قم).
۳. حجازی، رضوان؛ ابوحوزه، مینا. (۱۳۹۳). به‌سوی شهروند شرکتی، پژوهش حسابداری شماره ۳۱، صص ۲۰-۱.
۴. حساس یگانه، یحیی؛ قدرت اله برزگر. (۱۳۹۱). مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها، سیر تکامل مفاهیم و تعاریف، حسابدار رسمی، ش ۳۹.
۵. رامین مهر؛ حمید، طبرسا، غلامعلی. (۱۳۸۹). ارائه مدل رفتار شهروندی سازمانی، چشم‌انداز مدیریت دولتی، شماره ۳، صص ۱۰۳-۱۱۷.
۶. فالکس، کیث (۱۳۸۱) شهروندی، ترجمه محمدتقی دلفروز، تهران: کویر.
۷. فانی، علی‌اصغر؛ محمدی، جیران؛ آذر، عادل؛ فتحی، سعید. (۱۳۹۰)، تبیین الگوی رابطه بین تنیدگی و رفتار شهروندی سازمانی با رویکرد فرا تحلیل، پژوهش‌های مدیریت عمومی، سال چهارم، شماره دوازدهم، صص ۵۹-۲۲.
۸. مرتضوی کیاسری، سمیره؛ عموزاده خلیلی، مجید. (۱۳۹۰). بررسی تأثیر رفتار شهروندی سازمانی بر بهره‌وری نیروی انسانی، دانشگاه پیام نور.
9. Abbott, A. (۱۹۸۸). The system of professions. Chicago, IL: University of Chicago Press.
10. Abreu. R. (۲۰۱۵). Accounting for Citizenship: The role of Accountant. Procedia Economics and Finance ۲۶. PP ۹۳۳-۹۴۱.
11. Abreu. R. (۲۰۱۵). From Legitimacy to Accounting and Auditing For Citizenship. Procedia Economics and Finance. ۲۳. PP ۶۷۰-۶۶۵.
12. Adams, C. (۲۰۰۴). The ethical, social and environmental reporting-performance portrayal gap. Accounting, Auditing & Accountability Journal, ۱۷, ۷۹۷-۷۳۱.
13. Angus, S. (۱۹۹۵). Two Conceptions of Citizenship. The British Journal of Sociology ۴۶, ۷۸-۶۳.
14. Archer, S. (۱۹۹۶). The Ethics of Creative Accounting. Science and Engineering Ethics ۲, ۷۰-۵۵.

15. Bakker, P. (۲۰۱۳). Accountants will save the World. *Harvard Business Review*.
16. Basu, S. (۱۹۹۷). The conservatism principle and the asymmetric timeliness of earnings. *Journal Accounting Economics*, ۲۴, ۳۷.
17. Beaver, W. (۱۹۸۹). The “bottom line on earnings: cause or effect?”. *Financial Analysts Journal*, ۴۵(۲), March/April: ۶.
18. Brackney, M. (۲۰۰۵). When Crime Doesn't Pay: The Tax Consequences of Criminal Conduct. *Journal of Taxation* ۱۰۳, ۳۰۷-۳۰۳.
19. Brief, R. P. (۱۹۷۵). The Accountant's Responsibility in Historical Perspective. *The Accounting Review* ۵۰: ۲۸۵.
20. Cardebat, J and Sirven, N. ۲۰۱۰. What corporate social responsibility reporting adds to financial return? *Journal of Economics and International finance*. ۲(۲): ۲۷-۲۰.
21. Carr, W & Hartnett, J (۱۹۹۶) "civic Education, Democracy and the English political tradition" In J. Demain et al (۱۹۹۶) (Ed) *Beyond communitarianism: citizenship, politics and Education*, Mcmillan. Chap ۵.
22. Core, J.E. Hail, L. & Verdi, R. (۲۰۱۵). Mandatory disclosure quality, inside ownership and cost of capital. *European Accounting Review*, ۲۴, ۱- ۲۹.
23. David, F. e Abreu, R. (۲۰۰۸). Taxation and Fiscal Evasion: A Perspective on Corporate Social Responsibility. In: Crowther, D. e Capaldi, N. (ed). *The Ashgate Research Companion to Corporate Social Responsibility*. Hampshire: Ashgate Publishing, ۳۸۵-۳۵۷.
24. Dechow, P. Ge W. & Schrand C. (۲۰۱۰). Understanding earnings quality: a review of the proxies, their determinants and their consequences. *Journal of Accounting Economics*, ۵۰, ۳۴۴-۴۰۱.
25. Dreher, A. (۲۰۰۶). The influence of globalization on taxes and social policy: An empirical analysis for OECD countries. *European Journal of Political Economy*, ۲۲: ۲۰۱-۱۷۹.
26. European Union (EU) ۲۰۰۶. *The Missing Link*. Brussels: European Anti-Fraud Office (OLAF).
27. Fahr J. Podsakoff, P. M. & Organ Dennis W. ۱۹۹۰. Accounting for organizational citizenship behavior: Leader fairness and task scope versus satisfaction”, *Journal of Management*, ۱۶, ۷۲۲-۷۰۵.
28. Fields, T. Lys, T. & Vincent, L. ۲۰۰۱. Empirical research on accounting choice. *Journal of Accounting and Economics*, ۳۱, ۳۰۷-۲۵۵.
29. Ford, R.C. & Richardson, W.D. ۱۹۹۴. Ethical decision making: A review of the empirical literature. *Journal of Business Ethics* ۱۳, ۲۲۱-۲۰۵.
30. Fortin, B. Lacroix, G. & Villeval. M.C. ۲۰۰۴. Tax Evasion and Social Interactions. *CIRANO*, ۶۱, December, ۳۳-۱.

31. Freeman, R. Harrison, J. Wicks, A. Parmar, B. Colle, S. ۲۰۱۰. Stakeholder Theory: The state of the art. Cambridge: Cambridge University Press.
32. Fudge, J. ۲۰۰۵. After industrial citizenship: Market citizenship or citizenship at work? *Industrial Relations*, ۶۰(۴), ۶۳۱-۶۵۶.
33. Gatewood, R. & Carroll, A. ۱۹۹۱. Assessment of Ethical Performance of Organization Members: A Conceptual Framework. *Academy of Management Review* ۱۶, ۶۹۰-۶۶۷.
34. Glover, H. & Aono, J. ۱۹۹۵. Changing the model for prevention and detection of fraud. *Managerial Auditing Journal* ۱۰, ۹-۳.
35. Gray, R. & Milne, M. ۲۰۰۲. Sustainable reporting: who's kidding whom? *Chartered Accountants Journal of New Zealand*, ۸۱, ۷۴-۶۶.
36. Healy, P.M. ۱۹۸۵. The effect of bonus schemes on accounting decisions. *Journal of Accounting and Economics*, ۷, ۱۰۷-۸۵.
37. Hodson R. (۲۰۰۲), Management Citizenship Behavior and its influence on productivity. *Work and Occupation*, vol۱. No.۱, PP۹۶-۶۴.
38. Holthausen, R. & Watts, R. ۲۰۰۱. The relevance of value relevance literature for financial accounting standard setting. *Journal of Accounting and Economics*, ۳۱, ۷۵-۳.
39. ICAEW ۲۰۰۴. Sustainability: The role of accountants. Sustainable Business Initiative. London: ICAEW.
40. Idésio S. Coelho, Senior Partner, EY & President. (۲۰۱۶). New Public Sector Accounting Standards and Rights of Citizenship. IBRACON.
41. Johaneck, M.C. & Puckett, J. ۲۰۰۴. Accounting for Citizenship: Are our expectations for civic education too modest?" GSE Publications.
42. Kanugo, R.N. & Misra, S. ۱۹۹۲. Managerial resourcefulness: a reconceptualization of management skills. *Human Relations*, ۴۵, ۱۳۳۲-۱۳۱۱.
43. Kultgen, J. ۱۹۸۸. Ethics and Professionalism. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.
44. Lister, R. (۱۹۹۸). Citizenship: Feminist perspectives. New York: New York University Press.
45. Matheson, P.E. (۱۸۹۷). Citizenship. *International Journal of Ethics* ۸, ۴۰-۲۲.
46. MC lean, I (۱۹۹۶) oxford Dictionary of politics, OUP.
47. Miller, D (۱۹۹۹) "Beyond citizenship" in K.Hutchings (۱۹۹۹) (ed) cosmopolitan citizenship, McMillan, chap ۳.
48. Palazzo, G. & Scherer, A. G. ۲۰۰۶. Corporate legitimacy as deliberation: A communicative framework. *Journal of Business Ethics*, ۶۶, ۷۱-۸۸.
49. Podsakoff, N.P. Whiting, S.W. Podsakoff, P.M. & Blume, B.D. (۲۰۰۹). Individual and organizational-level consequences of organizational citizenship behaviors: a meta-analysis. *Journal of Applied Psychology* ۹۴, ۱۲۲-۱۴۴.

50. Podsakoff, P.M. MacKenzie, S.B. Paine, J.B. & Bachrach, D.G. (۲۰۰۰). Organizational citizenship behaviors: A critical review of the theoretical and empirical literature and suggestions for future research. *Journal of Management* ۲۶, ۵۶-۵۱۳.
51. Sanches, J. (۲۰۰۰). O combate à fraude fiscal e a defesa do contribuinte: dois objetivos inconciliáveis? *Revisores & Empresas* ۳, ۵۵-۴۶.
52. Segura, L.C. Abreu, R. and Filho, M.A.F.M. (۲۰۱۴). Assessing accounting for citizenship: an empirical analysis of the corporate control and capital structure decisions', *Int. J. Auditing Technology*, Vol. ۲, No. ۱, pp.۶۹-۹۴.
53. Smith, C. A. Organ, D.W. & Near, J.R. ۱۹۸۳. Organizational citizenship behavior: Its nature and antecedents. *Journal of Applied Psychology* ۶۸, ۶۶۳-۶۵۳.
54. Somers, M. J. ۲۰۰۱. Ethical Codes of Conduct and Organizational Context: A Study of the relationship between Codes of Conduct, Employee Behavior and Organizational Values. *Journal of Business Ethics* ۳۰, ۱۹۵-۱۸۵.
55. Spiro, P.J. ۲۰۱۱. A New International Law of Citizenship. *The American Journal of International Law* ۱۰۵, ۷۴۶-۶۹۴.
56. Suddaby, R. Gendron, Y. & Lam, H. ۲۰۰۹. The organizational context of professionalism in accounting. *Accounting, Organizations and Society*, ۳۴, ۴۰۹-۴۲۷.
57. Sweeney, J.T. & Quirin, J.J. ۲۰۰۹. Accountants as layoff survivors: A research note. *Accounting, Organizations and Society*, ۳۴, ۷۹۵-۷۸۷.
58. Tilly, C. ۱۹۹۷. Primer on Citizenship. *Theory and Society* ۲۶, Special Issue on Recasting Citizenship, ۶۰۲-۵۹۹
59. Tilt, C.A. ۲۰۰۹. Corporate Responsibility, Accounting and Accountants. S.O. Idowu, W.L. Filho (eds.), *Professionals' Perspectives of Corporate Social Responsibility*, Berlin Heidelberg, Springer-Verlag.
60. van Gunsteren, H. (۱۹۸۸). Admission to Citizenship. *Ethics* ۹۸, ۷۴۱-۷۳۱.
61. Velasquez, M. Moberg, D. & Cavanagh, G. (۱۹۸۳). Organizational Statesmanship and Dirty Politics: Ethical Guidelines for the Organizational Politician. *Organizational Dynamics*, ۱۲, ۸۰-۶۵.

Viewpoint of Citizenship accounting step toward improved performance

Sara Etemadi Eidgahi¹, Razeih Fatehpour², Mohamadreza Eghbali Moghadam³

1. *PhD Student, Accounting, Young Researchers and Elite club, Kish international Branch, Islamic Azad university, Kish, Iran.*

2. *PhD Student, Accounting, Young Researchers and Elite club, Kish international Branch, Islamic Azad university, Kish, Iran.*

3. *PhD Student, Accounting, Islamic Azad university, Kish, Iran.*

Abstract

The accounting for citizenship debate creates an environment with increased level of confidence to the citizen about the role of the accountant on the business activity. Citizenship is one of the essential needs of human societies because its components, namely the rights and responsibilities for the administration of human societies are essential. Indeed, the accountant develop the accounting information system has the language of business with relevance, faithfully information and usefulness that enhanced its comparability, verifiability, timely and understand ability, which allow stakeholders to take decisions. This research is descriptive and library based. In order to reduce the complexity of the research question the results show that dialogue and judgment, culture and identity and autonomy of the accountant promote the accounting for citizenship agreeing that the citizen could understand the explanations presented on the annual report, especially because the organization has mandatory disclosure.

Keywords: citizenship, improve performance, civil rights, accounting citizenship, social responsibility.
